

KONAČNI IZVJEŠTAJ ŽIRIJA
JURY'S FINAL REPORT

KONKURS ZA IDEJNO ARHITEKTONSKO RJEŠENJE
ADAPTIVNE PRENAMJENE ROBNE KUĆE „NA-MA“
U PODGORICI
COMPETITION FOR THE CONCEPTUAL ARCHITECTURAL
DESIGN OF THE ADAPTIVE REUSE OF THE 'NA-MA'
DEPARTMENT STORE IN PODGORICA

Glavni grad Podgorica
Ul. Njegoševa, br. 13, Podgorica
Crna Gora
www.podgorica.me

1. OSNOVNI PODACI O KONKURSU / BASIC INFORMATION

1.1. Naziv konkursa / Title of the Competition

Konkurs za idejno arhitektonsko rješenje adaptivne prenamjene robne kuće „NA-MA“ u Podgorici

Competition for the Conceptual Architectural Design of the Adaptive Reuse of the 'NA-MA' Department Store in Podgorica.

1.2. Naziv raspisivača konkursa / Competition Announcer

Glavni grad Podgorica / Capital city Podgorica

Ul. Njegoševa, br. 13, Podgorica

Crna Gora / Montenegro

www.podgorica.me

2. CILJ KONKURSA / COMPETITION OBJECTIVE

Primarni cilj konkursa je obezbjeđivanje vizije adaptivne prenamjene predmetnog objekata po principima održivosti, kako bi se mogao koristiti na savremen način uz očuvanje graditeljskog nasljeđa i urbane memorije grada.

Ovim projektom se želi postići više ciljeva, a ključni su:

- Očuvanje istorijske vrijednosti i kulturnog značaja u smislu urbane memorije grada na način da se objekat robne kuće sačuva kroz prenamjenu u fleksibilan radni prostor ali i kao centar za društvene i kulturne događaje;
- Stvaranje fleksibilnog i društveno povezanog Kreativnog centra koji podržava inovacije u srcu grada i omogućava kreiranje novih radnih mesta i mogućnosti za zapošljavanje, čime se stimuliše lokalna ekonomija i poboljšava kvalitet života. Fokus je na svim starosnim grupama - od mališana do starijih građana. Kreativni centar će služiti kao platforma za povezivanje ljudskog potencijala Podgorice, sa sadržajima koji podstiču pokretanje inovacija na svim nivoima: obrazovanje, start-up, dijeljenje ideja, događaji i slično;
- Iskorišćavanje strateške lokacije za urbanu revitalizaciju centra grada na način što će se robna kuća transformisati u prepoznatljivo mjesto na obodu glavnog gradskog trga sa snažnim vizuelnim identitetom.

Ovaj projekat treba da posluži kao model za promišljanje daljih projekata revitalizacije zapuštenih građevina u Podgorici, ali i čitavoj državi.

The primary goal of the competition is to provide a vision for the adaptive reuse of the subject building based on principles of sustainability, allowing for its modern use while preserving the architectural heritage and urban memory of the city.

This project seeks to achieve multiple objectives, with key ones including:

- Preservation of historical value and cultural significance in terms of urban memory by transforming the department store into a flexible workspace and a centre for social and cultural events.
- Creation of a flexible and socially connected Creative Hub that supports innovation in the heart of the city and facilitates the creation of new jobs and employment opportunities, thereby stimulating the local economy and improving quality of life. With a focus on all ages of the residents of Podgorica - from a toddler to a senior resident - the Creative Hub shall serve as a platform to connect Podgorica's human potential, with facilities that serve as a spark to help ignite innovation at all levels: education, start-up, ideas sharing, events etc.
- Utilisation of the strategic location for the urban revitalisation of the city centre by transforming the department store into a prominent site on the edge of the main citysquare with a strong visual identity.

This project should serve as a model for considering future projects aimed at revitalizing neglected buildings not only in Podgorica but throughout the entire country.

3. OBLIK KONKURSA / TYPE OF THE DESIGN COMPETITION

Konkurs za idejno arhitektonsko rješenje je međunarodni, opšti, jednostepeni i anonimni.

Competition for conceptual design is international, general, one-phased and anonymous.

4. SASTAV ŽIRIJA I IZVJESTILACA / JURY AND REPORTERS

Članovi konkursnog žirija su:

Members of the Competition jury are as follows:

- 1. Aleksander Vujović, SUPA;**
- 2. Dijana Vučinić, DVARP;**
- 3. Frane Šesnić, ZICER;**
- 4. Slobodan Radoman, RADDAR;**
- 5. Duška Mačić, glavna gradska arhitektica Glavnog grada Podgorica / Chief City Architect of the Capital City Podgorica.**

Stručni izvjestioci konkursa su: Ivana Ljumović, arhitektica, i Stefan Đukić, arhitekta.

Reporters of the Competition are: Ivana Ljumović, architect and Stefan Đukić, architect.

5. TOK RADA ŽIRIJA / JURY'S WORK PROCESS

Preliminarnim izvještajem žirija od 11. oktobra 2024. godine, Žiri je zaključio da su se tri rada izdvojila od ostalih i ušla u finalnu rundu za izbor za prvu nagradu i to **17900**, **01445** i **18616**. Žiri je izvještajem naveo da ovi radovi nijesu uspjeli u potpunosti odgovoriti na postavljeni zadatak. Inajući u vidu značaj lokacije objekta i složene izazove njegove adaptivne prenamjene, žiri je odlučio da u prvoj fazi nije bilo opravdano odabrati prvoplasirani rad. Shodno tome, odlučeno je da se konkurs nastavi kao produženi Konkurs u skladu sa članom 5 Pravilnika o načinu i postupku raspisivanja i sprovođenja javnog konkursa za idejno arhitektonsko rješenje („Sl. list CG“, br. 19/18, 2/24 i 8/24).

In the preliminary report of the jury dated October 11th, 2024, the jury concluded that three entries stood out from the rest and advanced to the final round for the selection of the first prize: entries **17900**, **01445**, and **18616**. The jury noted in the report that these entries did not fully meet the set task. Given the significance of the location and the complex challenges of its adaptive reuse, the jury decided that selecting a first-place entry in the first phase was not justified. Consequently, it was decided to continue the competition as an extended Competition in accordance with Article 5 of the Rulebook on the Manner and Procedure for Announcing and Conducting a Public Competition for an Architectural Design Concept (“Official Gazette of Montenegro,” no. 19/18, 2/24, and 8/24).

Žiri je jasno formulisao zadatke i obaveze jednakoplasiranim učesnicima u produženom konkursu, koji su dostavljeni učesnicima.

The jury clearly formulated the tasks and obligations for the participants with equal standing in the extended competition, which were then provided to the participants.

Rok za dostavljanje konkursnih radova korigovanih prema komentarima Žirija bio je 4. novembar 2024. godine do 13:00h (Lokalno vrijeme u Crnoj Gori). U predviđenom roku su dostavljena sva tri rada. Nakon prijema konkursnih radova izvjestioci su iste dostavili žiriju na uvid. Izvjestioci su preuzeli i foldere sa naznakom „podaci o autoru“ na čuvanje, u koje žiri nema uvid do utvrđivanja rezultata konkursa i potpisivanja odluke žirija.

The deadline for submitting competition entries revised according to the jury's comments was November 4th, 2024, by 1:00 PM (local time in Montenegro). All three entries were submitted within the specified timeframe. After receiving the entries, the rapporteurs presented them to the jury for review. The rapporteurs also took custody of the folders labeled "author information," which the jury will not access until the competition results are determined and the jury's decision is signed.

Žiri je na elektronskoj sjednici održanoj 6. novembra 2024. godine jednoglasno odlučio da **prvu nagradu** dodijeli radu pod šifrom **01445**, **drugu nagradu** radu pod šifrom **18616**, a **treću nagradu** radu pod šifrom **17900**.

During the electronic session held on November 6th, 2024, the jury unanimously decided to award the **first prize** to the entry with the code **01445**, the **second prize** to the entry with the code **18616**, and the **third prize** to the entry with the code **17900**.

U prvom dijelu konkursa odlučeno je da se otkupi dodijele radovima pod šiframa: **94924**, **81722** i **127056**.

In the first part of the competition, it was decided that honorable mentions would be given to the entries with the codes **94924**, **81722**, and **127056**.

Na sjednici je definisana i formulisana Odluka žirija. U daljem radu žirija formiran je Završni izvještaj, nakon čijeg potpisivanja se pristupilo otvaranju foldera sa podacim o autorima, o čemu je sačinjen poseban izvještaj.

At the meeting, the jury's Decision was defined and formulated. In the subsequent work of the jury, a Final Report was prepared, and after its signing, the folder containing information about the authors was opened, which is documented in a separate report.

6. IZVJEŠTAJ ŽIRIJA O KONKURNIM RADOVIMA / FINAL REPORT

PRVA NAGRADA / FIRST PRIZE šifra / code **01445**

Bodovna tabela shodno utvrđenim kriterijumima:

Scoreboard according to the established evaluation criteria:

<i>Prostorni kriterijum / Spatial criteria:</i>	25 bodova / points
<i>Programski kriterijum / Program criteria:</i>	23 boda / points
<i>Ekološki kriterijum / Ecologic criteria:</i>	23 boda / points
<i>Estetski kriterijum / Aesthetic criteria:</i>	14 bodova / points
<i>Ekonomski kriterijum / Economic criteria:</i>	10 bodova / points
Ukupno / Total:	95 bodova / points

OBRAZLOŽENJE / RATIONALE

„SPIRALA SUSRETA“

Nagrađeni projekat, *Spirala susreta*, ističe se fokusom na program, supstancu i narativ, prije nego na vizuelni doživljaj objekta. Kroz projekat pažljivo su usklađene potrebe zajednice, sa principima održive obnove, stvarajući sirovu i nedovršenu estetiku koja nije površna, već duboko ukorijenjena u programske i arhitektonske elemente ovog projekta. Ovaj pristup uspješno stavlja akcenat na smisao u arhitekturi, postavljajući okvir koji poziva na aktivno učešće građana umjesto pasivnog posmatranja.

Projekat razvija jedinstven vizuelni jezik vođen svrhom, strukturiran oko potreba građana i usmjeren ka održivoj budućnosti objekta. Metod adaptivne ponovne upotrebe daje prednost fleksibilnim, programski orijentisanim prostorima koji podstiču kontinuirano korištenje,

orjentisano na lokalnu zajednicu, transformišući zgradu Robne kuće od statičnog obilježja grada u dinamičnog učesnika u gradskom životu, pozivajući posjetioce da uđu, istraže i aktivno se uključe.

Strateški transparentna i otvorena, zgrada poziva građane i posjetioce da se popnu uz spiralu koja pruža sadržaj, i motiviše posjetioce da učestvuju u programu koji je pristupačan i inovativan, naglašavajući osjećaj zajedništva i povezanosti. Spirala postaje mjesto susreta, biblioteka, auditorijum, kancelarija.

U narednoj fazi, uspjeh projekta zavisice od kvalitetnih detalja koji će osigurati da zgrada bude dobro izolovana i u potpunosti optimizovana za održivu upotrebu, uključujući optimalno korišćenje prostora kroz upotrebu modularnih, fleksibilnih i multi-funkcionalnih prostora. Smješten u blizini Trga nezavisnosti, *Spirala susreta* predstavlja posvećenost Podgorice promišljenoj urbanoj obnovi, postavljajući model adaptivne ponovne upotrebe koji poštuje istorijski integritet, dok ujedno prihvata viziju grada usmjerenu ka kulturi, inovaciji i održivosti.

„SPIRAL OF ENCOUNTERS“

The awarded project, *Spiral of Encounters*, stands out for its emphasis on programmatic depth, substance, and narrative rather than primary the visual impact. The design carefully balances the needs of the community with sustainable reuse principles, creating a raw and unfinished aesthetic that is not superficial but deeply rooted in its programmatic and architectural intentions. This approach has successfully embedded meaning within the architecture, providing a framework that invites active public engagement rather than passive observation.

The project develops a unique visual language driven by purpose, structured around citizen needs, and responsive to the sustainable future of the building. The adaptive reuse method prioritizes flexible, program-centered spaces that foster continuous, community-oriented usage, transforming the NA-MA building from a static landmark into a dynamic urban participant, encouraging visitors to enter, explore, and actively engage with the space.

Strategically transparent and open, the building invites citizens and visitors alike to climb up the spiral that introduce substance, to participate in a program that is accessible and welcoming, emphasizing a sense of community and connectivity. The spiral becomes a meeting point, the library, the auditorium, the office.

Moving forward, the project's success will hinge on quality detailing to ensure that the building is well-insulated and fully optimized for sustainable use, including the optimal use of spaces by further deployment of modular, flexible and multi-purpose spaces. Situated near Independence Square, *Spiral of Encounters* embodies Podgorica's commitment to thoughtful urban renewal, setting a model for adaptive reuse that respects historical integrity while embracing the city's vision for culture, innovation, and sustainability.

Bodovna tabela shodno utvrđenim kriterijumima:

Scoreboard according to the established evaluation criteria:

<i>Prostorni kriterijum / Spatial criteria:</i>	22 boda / points
<i>Programski kriterijum / Program criteria:</i>	22 boda / points
<i>Ekološki kriterijum / Ecologic criteria:</i>	22 boda / points
<i>Estetski kriterijum / Aesthetic criteria:</i>	13 bodova / points
<i>Ekonomski kriterijum / Economic criteria:</i>	08 bodova / points
Ukupno / Total:	87 bodova / points

OBRAZLOŽENJE / RATIONALE

Žiri prepoznaje *NA-MA Creative Hub* kao ambicioznu transformaciju Robne kuće NA-MA u dinamičan i održiv simbol zajednice. Centralni element projekta, upečatljiva i interaktivna fasada, predstavlja vizuelni iskaz, ali i funkcionalni dio novog identiteta zgrade. Ova fasada djeluje kao umjetnička intervencija, postavljajući zgradu kao svjetionik kreativnosti i angažmana u srcu Podgorice. Ne samo da redefiniše strukturu, već vertikalno proširuje susjedni gradski trg, pozivajući građane na interakciju, istraživanje i kretanje kroz prostor u svim pravcima. Ovo smjelo preoblikovanje fasade, sada s rampama, balkonima i zelenilom koje se penje, oslikava duh urbanog identiteta i održivog dizajna, iako u nekim aspektima njena realizacija nije u potpunosti uspješna.

Žiri takođe cijeni promišljen pristup unutrašnjim prostorima projekta, koji su osmišljeni da podrže kreativnost i interakciju. Fleksibilni rasporedi, prilagodljivi prostori i pokretni stakleni zidovi omogućavaju unutrašnjosti zgrade da se dinamično prilagođava različitim događajima i aktivnostima zajednice. Uključivanje amfiteatra u prizemlju, koji bez prekida proširuje javni prostor obližnjeg trga, dodatno naglašava posvećenost projekta pristupačnosti i integraciji zajednice.

Održivi razvoj je centralna tema *NA-MA Creative Hub-a*, koji koristi reciklirane materijale, energetske efikasne sisteme i izvore obnovljive energije kako bi minimizirao uticaj na životnu sredinu. Ponovna upotreba postojeće betonske strukture zgrade i fokus na kvalitetnu izolaciju i prirodnu svjetlost optimizuju potrošnju energije, pokazujući odgovoran pristup ekološkim izazovima.

The jury recognizes *NA-MA Creative Hub* for its ambitious transformation of the NA-MA building into a dynamic and sustainable community landmark. The project's centerpiece, a striking and interactive façade, serves as both a visual statement and a functional component of the building's new identity. This façade acts as an artistic intervention, establishing the building as a beacon of creativity and engagement in the heart of Podgorica. It not only redefines the structure but also extends the adjacent city square vertically, inviting citizens to interact, explore, and move through the space. This bold reimagining of the façade, now featuring ramps, balconies, and climbing greenery, embodies the spirit of urban identity and sustainable design, even if its execution falls slightly short of complete success in some respects.

The jury also appreciates the project's thoughtful approach to interior spaces, which are crafted to support creativity and collaboration. Flexible layouts, adaptable spaces, and mobile glass walls allow the building's interior to respond dynamically to various events and community activities. The inclusion of a ground-floor amphitheater, which seamlessly extends the public area from the nearby square, further emphasizes the project's commitment to accessibility and community integration.

Sustainability is a central theme of the *NA-MA Creative Hub*, which utilizes recycled materials, energy-efficient systems, and renewable energy sources to minimize environmental impact. The reuse of the building's existing concrete structure and the focus on high-quality insulation and natural light optimize energy consumption, demonstrating a responsible approach to ecological challenges.

TREĆA NAGRADA / THIRD PRIZE šifra / code 17900

Bodovna tabela shodno utvrđenim kriterijumima:

Scoreboard according to the established evaluation criteria:

<i>Prostorni kriterijum / Spatial criteria:</i>	20 bodova / points
<i>Programski kriterijum / Program criteria:</i>	22 boda / points
<i>Ekološki kriterijum / Ecologic criteria:</i>	22 boda / points
<i>Estetski kriterijum / Aesthetic criteria:</i>	13 bodova / points
<i>Ekonomski kriterijum / Economic criteria:</i>	08 bodova / points
Ukupno / Total:	85 bodova / points

OBRAZLOŽENJE / RATIONALE

Ovaj projekat vješto spaja istorijski kontekst jugoslovenskog i crnogorskog modernizma sa savremenim potrebama, predstavljajući dizajn koji poštuje prošlost, a istovremeno prihvata budućnost. Korištenjem ovih elemenata, *NA-MA 2.0* postaje omaž arhitektonskom nasljeđu grada, čuvajući vezu sa prošlošću kroz vizuelni jezik i programski sadržaj.

Projekat je pažljivo dizajniran da bude u harmoniji sa susjednim zgradama, obezbjeđujući kohezivan odnos unutar urbanog okruženja. Vezivni programski elementi, s naglaskom na vertikalnu komunikaciju i otvorene terase, usklađeni su funkcionalno i vizuelno sa okolnim zgradama. Uključivanjem ovih strukturnih elemenata koji poboljšavaju funkcionalnost i vizuelni kontinuitet, *NA-MA 2.0* održava snažan dijalog sa svojim okruženjem.

Dizajn uvodi transparentnu i kontinuiranu vertikalnu cirkulaciju koja simbolizuje povezanost istorijskog identiteta zgrade i njene savremene transformacije. Ova vertikalna komunikacija čuva kolektivno sjećanje zgrade zadržavanjem originalnih pokretnih stepenica, omiljenog elementa koji odjekuje u kulturnom pamćenju Podgorice.

Projekat NA-MA 2.0 se takođe fokusira na održivost i adaptivnu ponovnu upotrebu, prioritizujući očuvanje postojeće strukture kako bi se minimizirali otpad i uticaj na životnu sredinu. Kroz pažljiv izbor materijala, uključujući očuvanje izloženog betona i čelika u kombinaciji sa novim održivim materijalima, projekat postiže savremenu estetiku ukorijenjenu u istorijskoj autentičnosti. Ova filozofija dizajna predstavlja posvećenost ekološkoj održivosti smanjenjem CO2 otiska kroz ponovnu upotrebu i odabirom kvalitetnih, izolacionih materijala koji optimizuju energetske efikasnost.

U srcu projekta leži koncept "Podgorička kuća" u prizemlju, zamišljena kao vibrantno proširenje glavnog gradskog trga. Ovaj fleksibilni prostor nudi različite funkcije usmjerene ka zajednici, od sadržaja kulture do lokalnih pijaca, izložbi i radionica. Integracijom kafića, modularnih štandova i interaktivnih digitalnih elemenata, *NA-MA 2.0* kreira privlačan društveni prostor koji podstiče razmjenu u kulturi slaveći tradiciju Podgorice, dok istovremeno nudi nove mogućnosti za angažovanje zajednice.

This project skillfully bridges the historical context of Yugoslavian and Montenegrin modernism with contemporary needs, presenting a design that honors the past while

embracing the future. By retaining elements of the original building, *NA-MA 2.0* becomes homage to the architectural legacy of the city and former country, preserving a connection to the past in both its visual language and its programmatic use.

The project is carefully designed to harmonize with neighboring buildings, ensuring a cohesive relationship within the urban environment. The connecting programs and elements with emphasis on vertical communication and open terraces are well incorporated in relation to the neighboring buildings. By incorporating structural elements that enhance both functionality and visual continuity, *NA-MA 2.0* maintains a strong dialogue with its surroundings.

The design introduces a transparent and continuous vertical circulation that symbolizes the connection between the building's historic identity and its contemporary transformation. This circulation pathway preserves the building's collective memory by retaining the original escalators, a beloved feature that resonates with the cultural memory of Podgorica.

NA-MA 2.0 also embraces sustainability and adaptive reuse, prioritizing the conservation of the existing structure to minimize waste and environmental impact. Through careful selection of materials, including the preservation of weathered concrete and steel combined with new sustainable materials, the project achieves a modern aesthetic rooted in historical authenticity. This design philosophy embodies a commitment to ecological sustainability by reducing the carbon footprint through reuse and by selecting high-quality, insulating materials that optimize energy efficiency.

At the heart of the project lies the concept of "Podgorica House" on the ground floor, envisioned as a vibrant extension of the city's main square. This flexible space hosts a variety of community-oriented functions, from cultural showcases to local markets, exhibitions, and workshops. By integrating a café, modular stands, and interactive digital elements, the *NA-MA 2.0* provides an engaging social space that fosters cultural exchange, celebrating the traditions of Podgorica while offering new possibilities for community engagement.

Bodovna tabela shodno utvrđenim kriterijumima:

Scoreboard according to the established evaluation criteria:

<i>Prostorni kriterijum / Spatial criteria:</i>	20 bodova / points
<i>Programski kriterijum / Program criteria:</i>	21 bod / points
<i>Ekološki kriterijum / Ecologic criteria:</i>	23 boda / points
<i>Estetski kriterijum / Aesthetic criteria:</i>	10 bodova / points
<i>Ekonomski kriterijum / Economic criteria:</i>	06 bodova / points
Ukupno / Total:	80 bodova / points

OBRAZLOŽENJE / RATIONALE

Otkupom za ovaj projekat pod šifrom 94924 nagrađen je za promišljen pristup očuvanju i ponovnom osmišljavanju robne kuće NA-MA u kontekstu savremenog urbanog pejzaža Podgorice. Projekat se izdvaja po balansiraju istorijskog nasljeđa i savremenih potreba, uspostavljajući dijalog između jugoslovenskog i crnogorskog modernizma na jednoj strani i današnjih zahtjeva za funkcionalnošću na drugoj. Naglasak na adaptabilnosti i kontinuitetu omogućava da se zadrži suština originalne strukture iz 1949. godine, slaveći njeno nasljeđe pored novih sadržaja.

Ovo rješenje jedno je od najuspješnijih u smislu programske organizacije prostora, posebno kada su u pitanju kancelarije i rasporedi prostorija. Raspored je pažljivo osmišljen da podrži fleksibilnu upotrebu i interakciju, čime se povećava funkcionalnost svih prostora. Ipak, uprkos prepoznavanju značaja originalne konstrukcije, obimno rušenje postojećih elemenata ograničilo je mogućnost za bolji plasman ovog rada.

Projekat je vješto integrisan u okolni arhitektonski kontekst, harmonizujući se sa susjednim zgradama i pružajući dobro povezane otvorene prostore i vertikalne komunikacije. Dizajn uvodi terase i javne prostore kao produžetak centralnog trga Podgorice, stvarajući nesmetan tok između zgrade i njenog urbanog okruženja.

Što se tiče održivosti, projekat je očuvao veliki dio postojeće strukture, dok je kroz materijale i dizajn smanjio uticaj na životnu sredinu i otpad. Ovaj adaptivni pristup usklađen je s ekološkim ciljevima, osiguravajući odgovorno korišćenje resursa uz poštovanje istorijskog značaja zgrade.

The honorable mention with the code 94924 is recognized for its thoughtful approach to preserving and reimagining the NA-MA building within Podgorica's evolving urban landscape. This project stands out by balancing historic preservation with contemporary needs, establishing a dialogue between Yugoslavian and Montenegrin modernism and today's demands for functionality. Emphasizing adaptability and continuity, the design retains the essence of the original 1949 structure, celebrating its legacy while breathing new life into its spaces.

The solution is among the most successful in terms of spatial organization, particularly concerning the office areas and room layouts. The arrangement is thoughtfully designed to

support flexible use and collaboration, enhancing functionality across all spaces. However, despite its acknowledgment of the building's original structure, extensive demolition of existing elements limited its potential for a higher ranking.

The project is skillfully integrated with the surrounding architectural context, harmonizing with adjacent buildings and providing well-connected open spaces and vertical circulation. The design introduces terraces and public areas that serve as extensions of Podgorica's central square, creating a seamless flow between the building and its urban environment.

Regarding sustainability, project preserves part of the existing structure while integrating materials and design choices that minimize environmental impact and waste. This adaptive approach aligns with ecological goals, ensuring a responsible use of resources while honoring the building's historical significance.

OTKUP / HONOURABLE MENTION

šifra / code **81722**

Bodovna tabela shodno utvrđenim kriterijumima:

Scoreboard according to the established evaluation criteria:

<i>Prostorni kriterijum / Spatial criteria:</i>	18 bodova / points
<i>Programski kriterijum / Program criteria:</i>	20 bodova / points
<i>Ekološki kriterijum / Ecologic criteria:</i>	20 bodova / points
<i>Estetski kriterijum / Aesthetic criteria:</i>	11 bodova / points
<i>Ekonomski kriterijum / Economic criteria:</i>	08 bodova / points
Ukupno / Total:	77 bodova / points

OBRAZLOŽENJE / RATIONALE

Projekat se izdvaja svojom inovativnom reinterpretacijom zgrade NA-MA, gdje dizajn duboko poštuje istorijski karakter objekta sa posebnim naglaskom na vizuelni identitet i kolor šeme koje su dominirale ne samo zgradom već i cijelim trgom, dok istovremeno uvodi savremenu funkcionalnost. Ovaj projekat integriše strukturu u urbani okvir Podgorice, oslanjajući se na nasljeđe jugoslovenskog i crnogorskog modernizma. Pristup pažljivo čuva ikoničnu poziciju na uglu robne kuće NA-MA u odnosu na Trg nezavisnosti, sa redizajniranim prizemljem koje kroz otvoren i prilagodljiv raspored poziva javnost unutra.

Posebno je značajan koncept "zelene fasade" koja obavija zgradu slojem vertikalnih bašti, povezujući unutrašnje prostore sa okolnim urbanim cjelinama i istovremeno kreira mikroklimu koja hladi objekat. Ovaj zeleni sloj reflektuje ekološke vrijednosti, stvarajući kontinuitet između fasade zgrade i parka kao karaktera trga.

Unutrašnji dizajn nudi multifunkcionalne prostore koji promovišu aktivnosti zajednice i javni angažman. "Urbana lođa" u prizemlju služi kao javni prostor za okupljanje, fleksibilan za sezonske događaje, dok "Podgorička kuća" postaje centralno mjesto za prikazivanje lokalnog nasljeđa kroz izložbe i radionice. Pored toga, krovna terasa sa baštenskim elementima pruža panoramski pogled građanima, stvarajući značajnu vezu između zajednice i gradskog pejzaža.

This project is distinguished by its innovative reinterpretation of the NA-MA building, where the design deeply respects the building's historical character with special attention to visual identity and color schemes that dominated not just the building but the square entirely, while introducing contemporary functionality. This project integrates the structure within Podgorica's urban framework, drawing on the legacy of Yugoslav and Montenegrin modernism. The approach carefully preserves the iconic corner position of the NA-MA store in relation to Independence Square, with a redefined ground level that invites the public through an open and adaptable layout.

The new "green façade" concept is particularly noteworthy, enveloping the building with a layer of vertical gardens that connect the interior spaces to the surrounding urban landscape and provide a cooling element to the building. This green layer reflects ecological values, creating continuity between the building's façade and the park-like character of the square.

In the interior, design features multifunctional spaces that promote community activities and public engagement. The "Urban Loggia" on the ground floor serves as a public gathering space, flexible for seasonal events, while the "Podgorica House" becomes a central node for showcasing local heritage through exhibitions and workshops. Additionally, a rooftop terrace with garden elements offers a panoramic viewpoint for citizens, creating a meaningful connection between the community and the cityscape.

OTKUP / HONOURABLE MENTION

šifra / code **127056**

Bodovna tabela shodno utvrđenim kriterijumima:

Scoreboard according to the established evaluation criteria:

<i>Prostorni kriterijum / Spatial criteria:</i>	19 bodova / points
<i>Programski kriterijum / Program criteria:</i>	20 bodova / points
<i>Ekološki kriterijum / Ecologic criteria:</i>	20 bodova / points
<i>Estetski kriterijum / Aesthetic criteria:</i>	10 bodova / points
<i>Ekonomski kriterijum / Economic criteria:</i>	07 bodova / points
Ukupno / Total:	76 bodova / points

OBRAZLOŽENJE / RATIONALE

Projekat 127056 dobio je "otkup" za inovativnu transformaciju sjeverozapadnog ugla u simbol kreativnosti i angažmana zajednice. Ova smjela intervencija na uglu djeluje kao otvoren poziv posjetiocima, naglašavajući prisustvo zgrade u urbanom pejzažu i ističući povezanost sa Trgom nezavisnosti. Dizajn prenosi suštinu pristupačnosti javnosti, stvarajući interaktivan prostor koji podstiče istraživanje i služi kao svojevrsni landmark.

Fasada, sastavljena od modularnih elemenata, integriše doprinose zajednice, dajući zgradi jedinstvenu, evolutivnu estetiku koja odražava kolektivni izraz. Ovaj pristup usklađuje zgradu sa principima održivosti kroz upotrebu materijala sa niskim ugljeničnim otiskom i energetske efikasne rješenja. Unutrašnjost projekta preoblikuje prostore u prilagodljive zone

za zajednički rad, kulturne događaje i društvene interakcije, podržavajući raznovrsne aktivnosti za zajednicu.

Sveukupno, ovaj projekat uspješno povezuje nasljeđe i inovaciju, uspostavljajući dinamičan odnos između historijskog pamćenja i savremene funkcionalnosti. Promišljena intervencija na uglu ne samo da unapređuje identitet zgrade, već i simbolizuje posvećenost inkluzivnosti, što je čini zaslužnim dobitnikom ovog priznanja.

This project earns an honorable mention for its innovative transformation of the northwest corner into a symbolic beacon of creativity and community engagement. This bold corner intervention acts as an open invitation to visitors, enhancing the building's presence in the urban landscape while emphasizing connectivity with Independence Square. The design captures the essence of public accessibility, creating an interactive space that encourages exploration and serves as a visual landmark for Podgorica.

The façade, composed of modular elements, integrates contributions from the community, giving the building a unique, evolving aesthetic reflective of collective expression. This approach aligns the building with sustainable principles by incorporating low-carbon materials and energy-efficient solutions. Internally, the project reimagines spaces into adaptable areas for co-working, cultural events, and social interactions, supporting a diverse range of activities for the community.

Overall, this project successfully bridges heritage and innovation, establishing a dynamic relationship between historical memory and modern functionality. Its thoughtful corner intervention not only enhances the building's identity but also symbolizes a commitment to inclusivity, making it a deserving recipient of this recognition.

8. RANG LISTA / RANKING

Formirana je konačna rang lista sa preraspodjelom nagrada i otkupa na sljedeći način:

The final ranking list is formed with the following redistribution of awards as follows:

Prva nagrada / First prize: **01445**

– novčana naknada / prize money 25.000,00 €

Druga nagrada / Second prize: **18616**

– novčana naknada / prize money 12.000,00 €

Treća nagrada / Third prize: **17900**

– novčana naknada / prize money 6.000,00 €

Otkup / Honourable mention: **94924**

– novčana naknada / prize money 1.000,00 €

Otkup / Honourable mention: **81722**

– novčana naknada / prize money 1.000,00 €

Otkup / Honourable mention: **127056**

novčana naknada / prize money 1.000,00 €

9. ZAKLJUČAK / CONCLUSION

U razmatranju prijedloga, žiri je najviše cijenio projekte koji su uspješno balansirali adaptivnu prenamjenu, očuvanje objekta i urbani dizajn u nivou partera. U svojim programskim prijedlozima, uspješniji radovi su vidjeli potencijal u postojećem konstruktivnom rasteru, u hibridizaciji nove javno-privatne cirkulacije unutar objekta, uključujući iskorišćavanje dodatne javno-privatne upotrebe fasade. Sveukupno, s obzirom na zahtjeve konkursa da se lokacija pretvori u katalizator inovacija u gradu, žiri je očekivao kritičkije istraživanje multifunkcionalnih prostora. S jedne strane, multifunkcionalni prostori bi trebalo da služe korisnicima zgrade, uključujući modularne prijedloge za privatne kancelarije, otvorene radne prostore, tihe sobe za fokusiran rad i/ili telefonske pozive, hot-desks, neformalne sastanke, izložbe, predavanja; s druge strane, ovi prostori mogu pružiti prilike za širu javnost - posjetioce grada za socijalizaciju, šetnju, posmatranje kulturnih događaja, kao i – možda još važnije – izlaganje inovativnim aktivnostima koje će se odvijati u zgradi. Žiri je takođe očekivao detaljniju analizu prirodnog osvjetljenja u dubokim djelovima etaža i kako se takva analiza odnosi na programe koji zahtijevaju različite količine svjetlosti i/ili privatnosti; potencijal za performativno (nasuprot doslovnom) slavljenju naslijeđene inovativne karakteristike zgrade predstavljene u prvom pokretnom stepeništu u gradu; slavljenje postojećih konstruktivnih elemenata – kako greda tako i stubova – kao ključne vrijednosti zgrade, nasuprot njihovom (nepotrebnom) uklanjanju.

In examining the proposals, the Jury valued the most the projects that balanced the adaptive reuse, the preservation, and the urban design of the project site. In proposing their program, the more successful proposals saw potential in the existing structural grid of the site, the public-private hybridization of the newly proposed building circulation, including capitalizing on the additional public-private use of the façade proposals. Overall, given the brief's requirement to turn the site into the city's innovation catalyst, the Jury had hoped for a more critical exploration of multipurpose spaces. On the one hand, the multipurpose spaces should serve the building patrons, including modular design proposals private offices, open work areas, quiet rooms for focused work and/or phone calls, hot desks, informal meetings, exhibitions, lectures; on the other hand, they could provide opportunities for the general city public to socialize, flaneur, consume cultural exhibitions as well as – and perhaps more importantly – expose themselves to the innovative activities that shall take place in the building. The Jury further sought a more thorough analysis of the daylight in building's deep floors, and how such analysis relates to programs which require different amounts of daylight and/or privacy; the potential for performative (as opposite to literal) celebration of building's innate innovative quality, reflected in the first escalator in the city; the celebration of the existing structural elements – both beams and columns – as a paramount quality of the building, as opposite to their (unnecessary) elimination.

Žiri naročito vidi potencijal u prvoplasirana tri rada za suptilnu, ali hrabru kapitalizaciju multifunkcionalnih prostora; inovativne modele vertikalne cirkulacije koji stimulišu spontane susrete između korisnika zgrade i šire javnosti; hrabre, ali racionalne prijedloge fasada koji su urbanistički i održivo osmišljeni, i koje slave aktivnosti zgrade ne samo kroz reklamiranje,

već kroz pozivanje javnosti da iskusi aktivnosti u zgradi; konstruktivna unaprjeđenja koja omogućavaju vizuelne, kao i fizičke prostorne veze koje inače ne bi bile izvodljive.

The Jury in particular sees potential in the top three submissions for a subtle yet bold capitalization of the multipurpose spaces; innovative modes of vertical circulation that stimulate serendipitous encounters between the patrons and the general public; bold yet rational façade proposals which are urbanistically as well as sustainably sound, and which celebrate building's activities beyond a mere advertisement but by unveiling and inviting the public to experience the building's activities; structural enhancements that yield visual as well as physical spatial connections otherwise not feasible.

Nakon potpisivanja Završnog izvještaja, žiri će zajedno sa izvjestiocima pristupiti otvaranju foldera sa naznakom „PODACI O AUTORU“, i utvrditi identitet autora konkursnih radova.

After signing the Final Report, the jury, together with the reporters, will open the folders named "AUTHOR'S INFORMATION", and determine the identity of the authors of the competition designs.

KONKURSNI ŽIRI / JURY MEMBERS:

Duška Mačić, glavna gradska arhitektica / chief city architect - Head of the Jury

Dijana Vučinić, arhitektica – studio DVARP / architect – studio DVARP

Slobodan Radoman, arhitekta – studio RADDAR / architect - studio RADDAR

Aleksander Vujović, arhitekta – studio SUPA / architect - studio SUPA

Frane Šesnić, ZICER – Zagrebački inovacijski centar - direktor / ZICER - Zagreb
Innovation Centre – director

Podgorica, 11. novembar 2024. godine / November 11th 2024